

Σχέδιο Κρατικών ενισχύσεων για την πρόληψη ζημιών καθώς και για αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από τα αγρινά

Το Σχέδιο διέπεται από το Άρθρο 14 «Ενισχύσεις για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με την πρωτογενή γεωργική παραγωγή», του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹ (εφεξής «ο Κανονισμός»).

Αντικείμενο του Σχεδίου αυτού είναι οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι διαδικασίες για καταβολή ενισχύσεων για περίφραξη με σκοπό την προστασία των καλλιεργειών από τις ζημιές που προκαλούνται από τα Αγρινά καθώς επίσης και η αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από τα αγρινά. Αρμόδια Αρχή για εφαρμογή του Σχεδίου είναι το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Οι ενισχύσεις περιορίζονται στη στήριξη «πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων» στο εξής «ΜΜΕ»², που πληρούν τα κριτήρια του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, και που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας (πρωτογενής παραγωγή). Οι γεωργοί για να μπορούν να συμμετέχουν στο εν λόγω Σχέδιο θα πρέπει να πληρούν τις πρόνοιες με βάση τον Περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο του 2019 Ν103(Ι).

I. Εισαγωγή

Το αγρινό αποτελεί ενδημικό είδος της πανίδας της Κύπρου και λόγω της μοναδικότητας του, της σπανιότητας και της χάρης του, θεωρείται σύμβολο για την Κύπρο. Στην Κυπριακή νομοθεσία ορίζεται ως αυστηρά προστατευόμενο είδος και κατατάσσεται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ως είδος που χρήζει αυστηρή προστασία. Τα αγρινά προκαλούν ζημιές στις γεωργικές καλλιέργειες στις περιοχές που γειτνιάζουν με τα Δάση Πάφου και Τροόδους όπου διαβιούν.

Επιπλέον, σε περιόδους ανομβρίας (συχνό φαινόμενο για τις κλιματικές συνθήκες της Κύπρου) περιορίζεται η φυσική βλάστηση στις δασικές περιοχές και ως εκ τούτου περιορίζονται οι δυνατότητες διατροφής τους με αποτέλεσμα να γίνεται εντονότερο το φαινόμενο πρόκλησης ζημιών σε γεωργικές καλλιέργειες.

Γενικά, υπάρχουν πολλές αναφορές, καταγγελίες και παράπονα από γεωργούς των περιοχών που γειτνιάζουν με τους τόπους διαβίωσης των αγρινών ότι παρόλα τα μέτρα και δράσεις που έχουν πάρει, εξακολουθούν να υφίστανται ζημιές στις καλλιέργειες τους από αυτά. Θεωρούμε, ότι οι ζημιές που υπόκεινται οι γεωργοί στις γεωργικές τους καλλιέργειες από ένα προστατευόμενο είδος, καθώς και το αυξημένο κόστος για λήψη προστατευτικών μέτρων, δυσχεραίνουν την οικονομική τους κατάσταση. Επομένως δεν πρέπει να επωμίζονται οι ίδιοι το κόστος που προκύπτει τόσο από τις ζημιές, όσο και από

¹Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L193, της 1.7.2014, σ.1.

² Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2022

τη λήψη πρόσθετων μέτρων. Η ενίσχυση αποσκοπεί στην πρόληψη των ζημιών που προκαλούν τα αγρινά στις γεωργικές καλλιέργειες καθώς επίσης και στην αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που αποδεδειγμένα έχει πληγεί από τα αγρινά, παρόλο που έχουν ληφθεί τα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας από τον αιτητή.

Περιοχές Εφαρμογής

Περιοχές όλων των κοινοτήτων της Κύπρου που γειτνιάζουν με τα Δάση Πάφου και Τροόδους και έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημιές στις γεωργικές τους καλλιέργειες από αγρινά και περιλαμβάνονται στον κατάλογο που καταρτίζεται και επικαιροποιείται από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Τονίζεται ότι δεν θα είναι όλη η κοινότητα δικαιούχα αλλά μόνο οι περιοχές που έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημιές (αυτό αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση του Τμήματος Γεωργίας και της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας). Σημειώνεται ότι, κατά καιρούς, ο κατάλογος αναθεωρείται από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας με βάση τον πληθυσμό και την υφιστάμενη γεωγραφική εξάπλωση των αγρινών και κάθε φορά θα ισχύει ο επικαιροποιημένος κατάλογος.

II. Περιορισμοί

Από το Σχέδιο θα αποκλείονται τεμάχια:

- τα οποία οι διαχειριστές δεν έχουν εκπληρώσει εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις καταβολής όλων των απαραίτητων εισφορών τους σύμφωνα με τον Περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο του 2019 Ν103(Ι).
- με φυτικό κεφάλαιο ή φυτική παραγωγή, καλλιεργειών που δεν περιλαμβάνονται στον Περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο του 2019 Ν 103(Ι) 2019.
- τα οποία δεν πληρούν όλες τις υποχρεώσεις των καλών γεωργικών και περιβαλλοντικών πρακτικών. Η εν λόγω πρόνοια θα βεβαιώνεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών με την προσκόμιση της έγκρισης της αίτησης εκταρικής επιδότησης ή μέσω τηλεπισκόπησης ή με επιτόπιο έλεγχο.
- με δασικά δένδρα και φυτώρια αυτών, καθώς και σε δασικά προϊόντα.
- με αυτοφυείς καλλιέργειες.

Σε περίπτωση μισθωμένης εκμετάλλευσης και προκειμένου ο ενοικιαστής να τύχει της ενίσχυσης για το Σχέδιο της περίφραξης, θα προσκομίζονται ιδιωτικά ενοικιαστήρια έγγραφα διάρκειας τουλάχιστον 5 ετών μετά την ημερομηνία υλοποίησης των δράσεων, καθώς και εξουσιοδότηση του ιδιοκτήτη του τεμαχίου για την περίφραξη.

Δεν δύνανται να κριθούν δικαιούχοι:

1. Τα πρόσωπα που έχουν ενταχθεί στο παρελθόν σε πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και δήλωσαν ψευδή στοιχεία ή αθέτησαν, με υπαιτιότητά τους, τους όρους και τις προϋποθέσεις που ανέλαβαν να τηρήσουν.
2. Τα φυσικά/νομικά πρόσωπα που δεν έχουν νόμιμη διαμονή στην Κυπριακή Δημοκρατία.
3. Προβληματικές επιχειρήσεις όπως αυτές ορίζονται στο Κανονισμό.«προβληματική επιχείρηση»: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·

γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·

δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·

ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και

2) δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Οι δικαιούχοι των ενισχύσεων υποχρεώνονται να αποδέχονται κάθε έλεγχο από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Οι δικαιούχοι κατά τον έλεγχο θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε δικαιολογητικό που κατά την κρίση των αρμοδίων υπηρεσιών συμβάλλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους.

III. Κατηγορίες Ενισχύσεων

A. Πρόληψη Ζημιών που προκαλούνται από τα αγρινά

Επιλέξιμοι είναι, κάτοχοι ή διαχειριστές γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εμπίπτουν στις περιοχές εφαρμογής και οι οποίες αποδεδειγμένα έχουν υποστεί ζημιές από τα αγρινά. Οι κάτοχοι ή διαχειριστές θα προβαίνουν σε επενδύσεις εγκατάστασης εγκεκριμένου τύπου περίφραξης, με στόχο τη προστασία των καλλιεργειών τους από τα αγρινά. Με αυτό τον τρόπο θα αποτρέπονται οι ζημιές στη φυτική παραγωγή και το φυτικό κεφάλαιο με συνέπεια να βελτιώνεται η συνολική απόδοση της εκμετάλλευσης.

Το Σχέδιο έχει ως βασικό στόχο την προστασία των ετήσιων και πολυετών καλλιεργειών στις περιοχές που πλήττονται από τις επιθέσεις των αγρινών.

Επιλέξιμες Δράσεις

Επιλέξιμες δαπάνες / δράσεις που επιδοτούνται είναι:

α) Γαλβανισμένοι πάσσαλοι χωρίς σκυρόδεμα

οι δαπάνες περίφραξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περίφραξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) χωρίς σκυρόδεμα). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €12,00 ανά τρέχον μέτρο για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €13,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

β) Γαλβανισμένοι πάσσαλοι με σκυρόδεμα στα θεμέλια

οι δαπάνες περίφραξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περίφραξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) με σκυρόδεμα στα θεμέλια τους). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €19,00 ανά τρέχον μέτρο για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €21,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

γ) Γαλβανισμένοι πάσσαλοι με σκυρόδεμα στα θεμέλια και στην περιμετρική βάση

οι δαπάνες περίφραξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περίφραξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) με σκυρόδεμα στα θεμέλια τους και περιμετρική βάση από σκυρόδεμα με ελάχιστο ύψος 0.15 μ. και πλάτος 0.1 μ.). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €24,00 ανά τρέχον μέτρο για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €28,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

δ) Μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι χωρίς σκυρόδεμα στα θεμέλια

οι δαπάνες περίφραξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περίφραξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) χωρίς σκυρόδεμα). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €11.00 ανά τρέχον μέτρο για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €12,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

ε) Μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι με σκυρόδεμα στα θεμέλια

οι δαπάνες περίφραξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περίφραξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) με σκυρόδεμα στα θεμέλια τους). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €18,00 ανά τρέχον μέτρο

για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €19,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

στ) Μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι με σκυρόδεμα στα θεμέλια και στην περιμετρική βάση

οι δαπάνες περιφράξης ύψους 1.20 και 1.50 μέτρα (μη γαλβανισμένοι πάσσαλοι με τέλι περιφράξης γαλβανισμένο, τύπου μπακλαβωτό μέχρι (75mmX75mmX2.2mm) με σκυρόδεμα στα θεμέλια τους και περιμετρική βάση από σκυρόδεμα με ελάχιστο ύψος 0.15 μ. και πλάτος 0.1 μ.). Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €23,00 ανά τρέχον μέτρο για το ύψος 1.20 μέτρα και στα €26,00 ανά τρέχον μέτρο για ύψος 1.50 μέτρα. Σημειώνεται ότι το 60% αφορά το κόστος των υλικών και το 40% τα εργατικά.

Σε περίπτωση που η άδεια οικοδομής και η αίτηση αφορά μεγαλύτερο ύψος περιφράξης από 1.50 μέτρα, το μέγιστο κόστος θα περιοριστεί στα €13,00 (Επιλογή Α) ή στα €21,00 (Επιλογή Β) ή στα €28,00 (Επιλογή Γ) ή στα €12,00 (Επιλογή Δ) ή στα €19,00 (Επιλογή Ε) ή στα €26,00 (Επιλογή Στ) αντίστοιχα ανά τρέχον μέτρο (που αφορά και το ύψος 1.50 μέτρα).

Επιπλέον θα παραχωρείται και εφ άπαξ ποσό ύψους **€240 ανά τεμάχιο για μεταλλική πόρτα πρόσβασης** καθώς και εφ άπαξ ποσό ύψους μέχρι **€250 ανά τεμάχιο για κόστος αρχιτεκτονικού σχεδίου και άλλες αρχιτεκτονικές μελέτες**. Οι εν δυνάμει δικαιούχοι του εν λόγω Σχεδίου δύνανται να προμηθεύονται το αρχιτεκτονικό σχέδιο και από το Τμήμα Γεωργίας, νοουμένου ότι το τεμάχιο τους βρίσκεται στις περιοχές εφαρμογής του Σχεδίου.

Επιλέξιμη είναι και η **ηλεκτροφόρα περίφραξη**. Το μέγιστο κόστος ανέρχεται στα €3,40 ανά τρέχον μέτρο (ένα γαλβανισμένο πάσσαλο ύψους 1.50 μέτρα ανά τέσσερα μέτρα, 3 μονωτήρες ανά πάσαλο, μία σήμανση ανά δύο πασσάλους, τρεις γραμμές καλώδιο). Επιπλέον θα παραχωρείται ανά τεμάχιο και εφ άπαξ ποσό ύψους €240, για μεταλλική πόρτα πρόσβασης. Θα καλύπτεται επίσης και εφ άπαξ ποσό μέγιστου ύψους €200 ανά τεμάχιο, για φωτοβολταϊκό και γείωση. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις ομαδικής περιφράξης όπου θα παραχωρηθεί το ποσό αυτό μία φορά ανά ομαδική αίτηση. Σημειώνεται ότι, η δυναμικότητα παραγωγής του φωτοβολταϊκού δεν θα υπερβαίνει τη μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας ή καυσίμων της συγκεκριμένης γεωργικής εκμετάλλευσης και η λειτουργία του θα πρέπει να συμμορφώνεται με τα ελάχιστα πρότυπα για ενεργειακή απόδοση, εφόσον υπάρχουν τέτοια πρότυπα στην Κύπρο.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν επιδοτείται.

Σε περιπτώσεις όπου κατά την κρίση της Αρμόδιας Αρχής υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στις τιμές μονάδας των επιλέξιμων δράσεων διατηρεί το δικαίωμα να προβεί σε αντίστοιχες διορθώσεις.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Η περίοδος υποβολής αιτήσεων για τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο θα ανακοινώνεται από το Τμήμα Γεωργίας. Μετά την παραλαβή και αξιολόγηση των αιτήσεων, οι αιτητές θα ενημερώνονται για την προκαταρκτική έγκριση ή απόρριψη τους.

Οι δικαιούχοι που λαμβάνουν προκαταρκτική έγκριση μπορούν, επί ιδίω κινδύνων, να ξεκινούν με την υλοποίηση των δράσεων τους οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρώνονται στα καθορισμένα με βάση την επιστολή προκαταρκτικής έγκρισης χρονοδιαγράμματα. Στη

συνέχεια ακολουθούν επιτόπιοι έλεγχοι για διαπίστωση ολοκλήρωσης των δράσεων. Με την ολοκλήρωση και των επιτόπιων ελέγχων καταρτίζονται οι τελικοί κατάλογοι και διενεργούνται οι πληρωμές στους δικαιούχους.

Υποβολή και εξέταση των αιτήσεων

Διάθεση εντύπων αίτησης

Οι ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή στο Καθεστώς συμπληρώνουν το ειδικό έντυπο αίτησης στο οποίο καταχωρούνται όλα τα ζητούμενα πληροφορικά στοιχεία. Τα έντυπα αίτησης για συμμετοχή στο Καθεστώς, διατίθενται από τα οικεία Επαρχιακά και τα Περιφερειακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας.

Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτητές θα πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικό κατάθεσης αίτησης, για έκδοση άδειας οικοδομής κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η προσκόμιση της άδειας οικοδομής, θα πρέπει να γίνει πριν την πληρωμή οποιουδήποτε ποσού αφορά τις σχετικές δράσεις. Τονίζεται ότι σε περιπτώσεις ομαδικών επενδύσεων θα πρέπει να προσκομίζεται άδειας οικοδομής για όλα τα επηρεαζόμενα τεμάχια και αυτή να συνοδεύεται από την σύμφωνη γνώμη των κατόχων ή ενοικιαστών όλων των επηρεαζόμενων τεμαχίων.

Οι κατάλληλα συμπληρωμένες αιτήσεις θα υποβάλλονται στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο στο οποίο εμπίπτει το τεμάχιο/α ή θα αποστέλλονται με συστημένη επιστολή, εντός των προθεσμιών που Ανακοινώθηκαν. Για τις αιτήσεις που αποστέλλονται ταχυδρομικώς είναι αποδεκτές μόνο συστημένες επιστολές και ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία αποστολής της η οποία αναγράφεται στο φάκελο αποστολής. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται εμπρόθεσμα (δηλαδή μέχρι την τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων που έχει ανακοινωθεί με την δημοσιοποίηση της προκήρυξης του Καθεστώτος) θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται και θα δίνεται στον αιτητή απόδειξη παραλαβής. Εκπρόθεσμες αιτήσεις που υποβάλλονται μετά την λήξη της προθεσμίας παρά το γεγονός ότι θα παραλαμβάνονται, θα θεωρούνται ως μη υποβληθείσες και θα απορρίπτονται για σκοπούς καταβολής επιδότησης.

Οι αιτήσεις πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες χωρίς κενά και παραλείψεις και να είναι ευανάγνωστες. Άμεσα υπεύθυνοι για τη συμπλήρωση της αίτησης και την ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών είναι οι ίδιοι οι αιτητές.

Μοριοδότηση Αιτήσεων

Στην περίπτωση που οι διαθέσιμες πιστώσεις κάποιου έτους δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του Σχεδίου, θα εφαρμόζεται σύστημα μοριοδότησης. Πιο συγκεκριμένα, θα εγκρίνονται οι αιτήσεις με σειρά προτεραιότητας ανάλογα με τη βαθμολογία που εξασφαλίζουν, μέχρι την εξάντληση των διαθέσιμων πιστώσεων. Στην περίπτωση ισοβαθμίας θα επιλέγεται η αίτηση που λαμβάνει περισσότερα μόρια στο κριτήριο 1 (μεγαλύτερη βαρύτητα). Στην περίπτωση που υπάρχει ισοβαθμία και σε αυτό το σημείο τότε θα εξετάζονται με την ίδια διαδικασία κατά σειρά τα κριτήρια 2 και 3. Εάν μετά από αυτή τη διαδικασία εξακολουθεί να υπάρχει ισοβαθμία, τότε θα επιλέγεται ο αιτητής με τη νεαρότερη ηλικία. Οι εταιρείες δεν θα έχουν προτεραιότητα σ' αυτή την περίπτωση. Τα κριτήρια που θα χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του συστήματος μοριοδότησης περιλαμβάνονται στον Πίνακα του Παραρτήματος 1.

Έλεγχοι – Κυρώσεις

Διενέργεια ελέγχων επί των αιτήσεων

Η Αρμόδια Αρχή έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση να διεξάγει κατά την κρίση της οποιουδήποτε ελέγχους κρίνει αναγκαίο για να βεβαιωθεί για την ορθότητα των πληροφοριών που δηλώνονται στην αίτηση καθώς και την υλοποίηση των επενδύσεων/ δράσεων που απαιτούνται και τις οιοσδήποτε συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν. Είναι επίσης στη διακριτική ευχέρεια της Αρμόδιας Αρχής να χρησιμοποιήσει οποιεσδήποτε πληροφορίες κρίνει σκόπιμο για διασταύρωση των πληροφοριών που εμπεριέχονται στην αίτηση.

Με την υποβολή της αίτησης τους, οι αιτητές αποδέχονται τη διενέργεια των ελέγχων αυτών από την Αρμόδια Αρχή. Οι συνήθεις έλεγχοι που διεξάγονται είναι:

- Διοικητικοί και ή οπτικοί έλεγχοι που στοχεύουν στη διαπίστωση της εγκυρότητας των στοιχείων που υποβάλλει ο αιτητής συγκρίνοντας τα με άλλα στοιχεία.
- Επιτόπιοι έλεγχοι που γίνονται για επιβεβαίωση των στοιχείων της αίτησης και της υλοποίησης του έργου. Οι επιτόπιοι έλεγχοι θα γίνονται σε ποσοστό 100% των αιτήσεων και πριν την εξουσιοδότηση για πληρωμή.
- Διασταυρούμενοι έλεγχοι με άλλα Τμήματα ή Κυβερνητικές Υπηρεσίες, όπου αυτό είναι αναγκαίο.

Επιτόπιοι έλεγχοι

Οι επιτόπιοι έλεγχοι αποσκοπούν στη διερεύνηση και/ή την επαλήθευση των πληροφοριών που έχουν δηλωθεί σχετικά με τις δράσεις που αναλαμβάνονται από τον αιτητή.

Όλες οι παρατηρήσεις καταγράφονται σε ειδικό έντυπο (Έντυπο Έκθεσης Επιτόπιου Ελέγχου) το οποίο υπογράφουν τόσο ο αρμόδιος Λειτουργός όσο και ο αιτητής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του. Τυχόν ενστάσεις στα ευρήματα υποβάλλονται από τον αιτητή επί του εντύπου του ελέγχου, για τα περαιτέρω. Η παρουσία του αιτητή ή αντιπροσώπου του είναι αναγκαία αφού θα πρέπει να προσυπογράψει το σχετικό έντυπο ελέγχου.

Οι αιτητές ενημερώνονται για τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου το μέγιστο 48 ώρες πριν την διενέργεια του ελέγχου. Με την υποβολή της αίτησης ο αιτητής δηλώνει και προσυπογράφει την υποχρέωση του για αποδοχή οποιουδήποτε ελέγχου (επιτόπιου ή μη) ήθελε η Αρμόδια Αρχή να διενεργήσει για επαλήθευση των δηλωθεισών πληροφοριών.

Λήψη αποφάσεων μετά τη διενέργεια των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων

Μετά από τη διενέργεια των αναγκαίων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων στις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, η Αρμόδια Αρχή προβαίνει στη λήψη των σχετικών αποφάσεων με βάση τα αποτελέσματα και τα ευρήματα των ελέγχων. Οι κυριότερες ενέργειες που μπορούν να γίνουν μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων και τη διευκρίνηση των ευρημάτων είναι:

- Γραπτή ή και τηλεφωνική ενημέρωση του αιτητή για να προσκομίσει οποιεσδήποτε πληροφορίες (ελλείπουσες ή πρόσθετες) που αφορούν την αίτησή του.
- Απόρριψη μέρους ή ολόκληρης της αίτησης.

Μειώσεις και αποκλεισμοί

Οι υποβληθείσες αιτήσεις πληρωμής εξετάζονται και καθορίζονται τα ποσά τα οποία είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Καθορίζονται τα εξής:

α) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο με βάση μόνον την αίτηση πληρωμής (ποσό αιτήματος πληρωμής).

β) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο αφού εξεταστεί η επιλεξιμότητα της αίτησης πληρωμής (επιλέξιμο ποσό που θα ληφθεί υπόψη για την χορηγία).

Στην περίπτωση που το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου α) υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου β), η πληρωμή θα ανέλθει στο ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου β).

Στην περίπτωση που το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου β) υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου α), η πληρωμή θα ανέλθει στο ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου α).

Σε περιπτώσεις που διαπιστωθεί ότι καταβλήθηκε σε αιτητή επιδότηση που δεν εδικαιούτο, τότε ο αιτητής είναι υπόχρεος να επιστρέψει το σχετικό ποσό.

Εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος έχει υποβάλει ψευδή δήλωση εκ προθέσεως, η υπό εξέταση πράξη αποκλείεται από την ενίσχυση και τα τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί ανακτώνται.

Σε σοβαρότερες κατηγορίες, όπως π.χ. δόλος, παραποίηση κρατικών εγγράφων, η Αρμόδια Αρχή μπορεί να προχωρήσει και στην ποινική δίωξη των αιτητών.

Τα παραστατικά που θα επισυνάψουν μετά την ολοκλήρωση των επενδύσεων (αριθμημένα, επίσημα και εξοφλημένα τιμολόγια από αναγνωρισμένες εταιρείες ή από ιδιώτες οι οποίοι/ες είναι απαραίτητα εγγεγραμμένοι /ες στο Μητρώο ΦΠΑ - καθώς και αποδείξεις πληρωμής) πρέπει απαραίτητα να έχουν ημερομηνία μετά την ημερομηνία της επιστολής προκαταρκτικής έγκρισης, για να είναι επιλέξιμα.

Τιμολόγια με αξία πάνω από €3000 (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) δεν θα γίνονται αποδεκτά εάν η εξόφληση τους γίνεται με μετρητά. Οι πληρωμές θα πρέπει να γίνονται με επιταγές του δικαιούχου αιτητή στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα ή μέσω τραπέζης και πάλι μόνο στο όνομα του προμηθευτή. Με την υποβολή των τιμολογίων/ αποδείξεων πληρωμής (αίτημα πληρωμής) πρέπει να υποβάλλονται αντίγραφα των επιταγών που εκδόθηκαν ή / και τραπεζικών εντολών ή / και αποδείξεων χρέωσης πιστωτικών καρτών, καθώς και οι ανάλογες καταστάσεις λογαριασμού του αιτητή (bank statements) στις οποίες θα φαίνονται οι χρεώσεις που έγιναν, με βάση τις πληρωμές που έγιναν για τα τιμολόγια που υποβάλλονται με το αίτημα πληρωμής. Σημειώνεται ότι, η ενέργεια της κοστολόγησης μιας δράσης από τον ίδιο προμηθευτή με διάφορα τιμολόγια με ποσό πληρωμής κάτω των €3000 ανά τιμολόγιο, για αποφυγή της σχετικής υποχρέωσης δεν θα γίνεται αποδεκτή και θα ισχύει η υποχρέωση για τον τρόπο πληρωμής που αναφέρεται για τα τιμολόγια που αφορούν ποσά πέραν των €3000.

Σε όλους τους αιτητές που εγκρίνονται προκαταρκτικά θα αποστέλλεται επιστολή προκαταρκτικής έγκρισης με την οποία θα καλούνται να υποβάλουν στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας αίτημα πληρωμής με τα σχετικά αριθμημένα, επίσημα και

εξοφλημένα τιμολόγια από αναγνωρισμένες εταιρείες ή από ιδιώτες οι οποίοι / ες είναι απαραίτητα εγγεγραμμένοι / ες στο Μητρώο ΦΠΑ - οι εγχώριες εταιρείες μόνο - καθώς και αποδείξεις πληρωμής, με βάση τα οποία θα γίνει η πληρωμή της σχετικής επιδότησης που τους αναλογεί. Τα τιμολόγια πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένα και να αναφέρουν όλα τα στοιχεία αυτού που τα εκδίδει, με σκοπό να είναι δυνατό να γίνονται διασταυρούμενοι έλεγχοι.

Οι επενδύσεις με σκοπό την απλή αντικατάσταση δεν είναι επιλέξιμες για επενδυτική στήριξη.

B. Καταβολή ενισχύσεων για αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από τα αγρινά

Επιλέξιμοι είναι, κάτοχοι ή διαχειριστές γεωργικών εκμεταλλεύσεων που εμπίπτουν στον κατάλογο του παραρτήματος Ι των οποίων οι εκμεταλλεύσεις αποδεδειγμένα έχουν πληγεί από τα αγρινά και δεδομένου ότι έχουν λάβει εύλογα προληπτικά μέτρα για την προστασία τους. Ο αιτητής θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο του ΚΟΑΠ για τις εκταρικές επιδοτήσεις ή εγγεγραμμένος στο Μητρώο Αγροτών. Μπορεί να είναι ιδιοκτήτης, ενοικιαστής ή διαχειριστής ο οποίος δεν έχει καμία υποχρέωση επιστροφής χρημάτων από άλλη ενίσχυση, η οποία κρίθηκε ως ασυμβίβαστη. Η ιδιοκτησία της γεωργικής εκμετάλλευσης θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση των σχετικών νόμιμων τίτλων κυριότητας.

Για να είναι μια γεωργική εκμετάλλευση επιλέξιμη προς αποζημίωση, ο γεωργός θα πρέπει, είτε να έχει περιφράξει το τεμάχιο του και παρόλα αυτά τα αγρινά να προκάλεσαν ζημιές, είτε λόγω της μορφολογίας του εδάφους να είναι αδύνατη η περίφραξη ή να είναι αδύνατη η λήψη οποιονδήποτε άλλων μέτρων για προστασία της εκμετάλλευσης του από τα αγρινά.

Οι ενισχύσεις περιορίζονται στη στήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργίας σε περιπτώσεις ζημιών στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής παρότι κατέβαλαν εύλογες προσπάθειες να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους ζημιάς. Οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να εκτίθενται ασκόπως σε κινδύνους.

Οι ενισχύσεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, ήτοι:

α) Ενισχύσεις για ανασύσταση φυτικού κεφαλαίου και απώλεια εισοδήματος λόγω ανασύστασης του φυτικού κεφαλαίου. Οι ενισχύσεις για ανασύσταση καταβάλλονται εφάπαξ και εφόσον έχει διαπιστωθεί και βεβαιωθεί η αποκατάσταση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος σχεδίου.

και

β) Ενισχύσεις για απώλεια φυτικής παραγωγής.

Δήλωση Ζημιών

Υποβολή Δήλωσης Ζημιάς

Σε όσο το δυνατό πιο σύντομο χρονικό διάστημα από τη μέρα που συνέβηκε η ζημιά ο παραγωγός, του οποίου το τεμάχιο του ζημιώθηκε σε ποσοστό μεγαλύτερο από 10%, θα πρέπει να υποβάλει ο ίδιος ή με τρίτο πρόσωπο τη Δήλωση Ζημιάς στο οικείο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο.

Κάθε κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης υποβάλλει μια Δήλωση Ζημιάς κατά κοινότητα για το τεμάχιο/α που έχει υποστεί ζημιά από τα αγρινά, η οποία συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία έγγραφα, όπως προσδιορίζονται πιο κάτω.

Δικαιούχος αιτητής θεωρείται οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι κάτοχος ή διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης και υπέβαλε κανονικά την αίτηση του κατάλληλα συμπληρωμένη. Ο αιτητής μπορεί να είναι ιδιοκτήτης, ενοικιαστής ή διαχειριστής ο οποίος δεν έχει καμία υποχρέωση επιστροφής χρημάτων από άλλη ενίσχυση, η οποία κρίθηκε ως ασυμβίβαστη. Η ιδιοκτησία της γεωργικής εκμετάλλευσης θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση των σχετικών νόμιμων τίτλων κυριότητας. Σε περίπτωση μισθωμένης εκμετάλλευσης και προκειμένου ο ενοικιαστής να τύχει ενίσχυσης, θα προσκομίζονται ιδιωτικά ενοικιαστήρια έγγραφα

Η Δήλωση Ζημιάς συντάσσεται σε ειδικό έντυπο. Στην Δήλωση Ζημιάς οπωσδήποτε πρέπει να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του ενδιαφερόμενου, ο αριθμός δελτίου ταυτότητας, διεύθυνση κατοικίας και το τηλέφωνο, καθώς και τα στοιχεία της εκμετάλλευσης (σύμφωνα με το έντυπο).

Προκειμένου να γίνει δεκτή η Δήλωση Ζημιάς θα πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα, όπως αυτά κάθε φορά ορίζονται. Όσον αφορά το αποδεικτικό κατοχής/διαχείρισης της εκμετάλλευσης θα πρέπει να αποδεικνύεται η κατοχή/διαχείριση με την προσκόμιση των σχετικών νόμιμων τίτλων ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση μισθωμένης εκμετάλλευσης και προκειμένου ο ενοικιαστής να τύχει της ενίσχυσης ανασύστασης, θα προσκομίζονται ιδιωτικά ενοικιαστήρια έγγραφα, οπωσδήποτε με ημερομηνία μίσθωσης προγενέστερης της ζημιάς και διάρκειας τουλάχιστον 5 ετών. Προκειμένου για μονοετείς καλλιέργειες θα προσκομίζεται το ενοικιαστήριο του έτους ζημιάς.

Μετά την παραλαβή των Δηλώσεων Ζημιάς των παραγωγών (μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά θα καθορίζονται εκάστοτε), ακολουθεί Διοικητικός έλεγχος από το οικείο Επαρχιακό Γραφείο. Αν σε Δήλωση Ζημιάς παραγωγού διαπιστωθεί έλλειψη δικαιολογητικών ή ανάγκη προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων, ο συγκεκριμένος παραγωγός ειδοποιείται εγγράφως για την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων σε τακτή προθεσμία. Οι Δηλώσεις Ζημιάς στις οποίες διαπιστώνονται ελλείψεις, παρά την έγγραφη ειδοποίηση, αποκλείονται από το πρόγραμμα ενίσχυσης.

Εκτίμηση – Καταγραφή Ζημιάς

Εκτιμητές

Η εκτίμηση της ζημιάς διενεργείται από αρμόδιους, εξουσιοδοτημένους προς τούτο, Γεωπόνους του Τμήματος Γεωργίας. Όπου είναι απαραίτητο, το έργο των Γεωπόνων δύναται να συνεπικουρείται από επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων..

Εκτίμηση- Καταγραφή Ζημιάς

1. Ο χρόνος εκτίμησης καθορίζεται από το Τμήμα Γεωργίας ανάλογα με τη φύση και την έκταση της ζημιάς και τις ανάγκες επέμβασης για αποκατάσταση.

Ο ενδιαφερόμενος είναι υποχρεωμένος να υποδείξει την εκμετάλλευση που ζημιώθηκε ή να παρευρίσκεται κατά την εκτίμηση, εφόσον του ζητηθεί αυτό από τον εκτιμητή. Οφείλει να δώσει στον εκτιμητή κάθε πληροφορία και αποδεικτικό στοιχείο, που θα του ζητηθεί σχετικά με τη νομιμότητα ή την κυριότητα της εκμετάλλευσης που δήλωσε. Επίσης ο ενδιαφερόμενος έχει υποχρέωση, όταν του ζητηθεί από τον εκτιμητή, να προσκομίσει

έγγραφα στοιχεία (οικονομικά ή στατιστικά) για την εκμετάλλευση των προηγούμενων χρόνων. Στοιχεία αυτής της μορφής είναι αυτά, που τηρούνται από το Δήμο ή την Κοινότητα, τις Συνεργατικές ή άλλες Οργανώσεις, τα αντίγραφα τιμολογίων πώλησης, οι τυχόν εκκαθαρίσεις κλπ.

Σε περίπτωση, που ο ενδιαφερόμενος αρνηθεί :

- να υποδείξει την εκμετάλλευση που δήλωσε για να γίνει η εκτίμηση
- να επιτρέψει στον εκτιμητή την είσοδο σε αυτή
- να προσκομίσει στοιχεία, που ν' αποδεικνύουν ότι αυτός είναι ο κάτοχος της εκμετάλλευσης που ζημιώθηκε
- να παρευρεθεί στην εκτίμηση αν και έχει κληθεί να είναι παρών αυτός ή αντιπρόσωπός του -εκτός από την περίπτωση δικαιολογημένης απουσίας
- να δώσει στοιχεία και πληροφορίες, με τα οποία αποδεικνύεται η νομιμότητα της εκμετάλλευσης, ή υποδεικνύει εσκεμμένα άλλη εκμετάλλευση ως δική του, θεωρείται ότι έχει παραιτηθεί από την αίτηση που υπέβαλε.

2. Οι Δήμαρχοι ή οι Πρόεδροι Κοινοτήτων, οι Υπάλληλοι του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, όργανα Αστυνομίας, κλπ. δύναται να δίνουν κάθε πληροφορία ή βοήθεια που πιθανόν να ζητηθεί από τους εκτιμητές του Τμήματος Γεωργίας.

3. Ο εκτιμητής καταχωρεί, τόσο το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όσο και το πόρισμα της εκτίμησης που διενεργήθηκε, κατά είδος χωριστά σε κάθε εκμετάλλευση, σε ειδικό έντυπο.

4. Μετά τη μηχανογραφική τους επεξεργασία και την ολοκλήρωση των πορισμάτων το Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση οφείλει, χωρίς καθυστέρηση, να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους για το πόρισμα της εκτίμησης.

Υπολογισμός ύψους ζημιάς

Η ζημιά θα υπολογίζεται σε ατομικό επίπεδο. Σε περίπτωση εκμεταλλεύσεων που ενέχονται μόνο μερικώς στο γεωργικό τομέα, νοείται ότι θα καλύπτεται μόνο το μέρος της εκμετάλλευσης που είναι αφιερωμένο στη γεωργία.

Η ένταση της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση των φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Ο υπολογισμός των ζημιών βασίζεται στο κόστος αποκατάστασης του πληγέντος στοιχείου ενεργητικού. Σημειώνεται ότι, ο υπολογισμός, δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής αξίας λόγω της ζημιάς, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του περιουσιακού στοιχείου αμέσως πριν και αμέσως μετά την επέλευση της ζημιάς.

Από το ποσό αυτό αφαιρούνται δαπάνες που δεν προκλήθηκαν από τα αγρινά τις οποίες θα πραγματοποιούσε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος.

IV. Ενστάσεις

Υποβολή ενστάσεων

Οι αιτητές δικαιούνται να υποβάλουν ένσταση μέχρι και δεκαπέντε ημερολογιακές μέρες μετά την ημερομηνία της επιστολής προκαταρκτικής έγκρισης ή απόρριψης και δεκαπέντε ημερολογιακές μέρες μετά την ημερομηνία εκτέλεσης των πληρωμών. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, τυχόν ενστάσεις θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται ως εκπρόθεσμες και δεν θα εξετάζονται. Οι ενστάσεις πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται στο συγκεκριμένο έντυπο που διατίθεται στα κατά τόπους Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία και να υποβληθούν στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο στο οποίο υποβλήθηκε αρχικά η αίτηση.

Οι ενστάσεις πρέπει να είναι συγκεκριμένες και να αναφέρονται σαφώς οι λόγοι της ένστασης και το σημείο ή τα σημεία για τα οποία υποβάλλεται η ένσταση. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να συμπληρώνεται το συγκεκριμένο έντυπο που διατίθεται στα Επαρχιακά Γραφεία και όχι οποιαδήποτε επιστολή από τον αιτητή.

Αποδοχή ή απόρριψη της ένστασης

Μετά από εξέταση της ένστασης από αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων η οποία ορίζεται από το Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας και μετά τη λήψη της τελικής απόφασης για την ένσταση, ενημερώνεται ο αιτητής με επιστολή για το περιεχόμενο της απόφασης. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ενστάσεων είναι τελεσίδικες.

Η Αρμόδια Αρχή δύναται να ορίσει τέλη εξέτασης των ενστάσεων σύμφωνα με τον «Περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας» Νόμου (Ν. 38(Ι)/2014).

V. Προϋπολογισμός, Δαπάνες και Ανώτατα ποσά ενισχύσεων

1. Το ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο για κάθε έτος, δεν θα ξεπερνά τις €20.000, εκτός των περιπτώσεων ομαδικών περιφράξεων που τα ανώτατα όρια θα καθορίζονται αναλογικά με τα άτομα και τις εκτάσεις τους που θα περιφράξουν. Ποσά ενίσχυσης μικρότερα των €300 ανά δικαιούχο δεν χορηγούνται.

2. Η χρηματοδότηση του Σχεδίου θα γίνεται με βάση τον περί Διαχείρισης Κινδύνων στη γεωργική παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο του 2019 - 2021 και το ποσό θα καθορίζεται στα πλαίσια της συζήτησης για κατάρτιση του Προϋπολογισμού του Ταμείου Προστασίας και Ασφάλισης της Γεωργικής Παραγωγής, ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύπτουν ανά έτος. Σημειώνεται ότι το σύνολο του ποσού, για υλοποίηση του παρόντος Σχεδίου, υπολογίζεται κατά μέγιστο σε €700.000 (περίπου €100.000 ανά έτος) για την τρέχουσα επταετία. Σε περίπτωση που το ποσό ενίσχυσης υπερβαίνει το διαθέσιμο ποσό θα γίνεται σύμμετρη μείωση για ικανοποίηση όλων των δικαιούχων. Νοείται ότι σύμφωνα με το άρθρο 7.1(στ) του "Νόμου που προβλέπει περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας" (Ν. 38(Ι)/2014), "δαπάνες διενεργούνται μόνο όταν υπάρχουν οι ανάλογες πιστώσεις και μόνο μέσα στα όρια των προβλεπόμενων κονδυλίων του οικείου προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση".

3. Σύμφωνα με το άρθρο 6Α του "Νόμου που τροποποιεί τον περί της διαχείρισης των εσόδων και δαπανών και του λογιστικού της Δημοκρατίας" (Ν. 82(Ι)/2013), "Συμφηφισμός εσόδων και εξόδων της Δημοκρατίας" ο Γενικός Λογιστής δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει

οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε Υπουργείο, ή Τμήμα, ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία, ή άλλο Ειδικό Ταμείο του κράτους. Οφειλόμενα ποσά σημαίνει τα ποσά που οφείλονται προς οποιοδήποτε Υπουργείο, ή Τμήμα, ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία, ή άλλο Ειδικό Ταμείο του κράτους, τα οποία θεωρούνται τα τελικά ή βεβαιωμένα ποσά, αναφορικά με τα οποία έχουν εξαντληθεί όλες οι διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες για τον καθορισμό τους.

4. Ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα βάσει πολλών καθεστώτων ή να σωρεύονται με ειδικές ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια της ενίσχυσης όπως καθορίζονται στο παρόν μέτρο. Η πρόνοια αφορά ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες. Επίσης απαγορεύεται η σώρευση με Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης που αφορούν Επενδυτικά Μέτρα για αντίστοιχες δράσεις καθώς και αντίστοιχα Μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027, καθώς και με ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας De Minimis εφόσον αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ή το ποσό της ενίσχυσης να υπερβεί το ποσό που καθορίζεται στο παρόν μέτρο. Σε κάθε περίπτωση θα βεβαιώνεται ότι δεν γίνεται συμμετοχή σε άλλα μέτρα για τις ίδιες επιλέξιμες δράσεις.

VI. Ύψος και Διαδικασία Χορήγησης

Η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από το 65% του ποσού των επιλέξιμων δαπανών.

Για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν επιδοτείται.

Διαδικασία Χορήγησης

Η καταβολή της ενίσχυσης θα πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση των δράσεων, με την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων (τιμολογίων, αποδείξεων) και την ολοκλήρωση των απαιτούμενων επιτόπιων ελέγχων. Σε περίπτωση που υποβάλλονται αιτήματα πληρωμής, οι δράσεις θα πρέπει να είναι απαραίτητα πλήρως ολοκληρωμένες. Όλα τα τιμολόγια πρέπει να είναι εξοφλημένα ειδάλλως δεν θα γίνονται αποδεκτά.

Σημειώνεται ότι ο δικαιούχος, στις περιπτώσεις περίφραξης, έχει υποχρέωση διατήρησης των επιδοτούμενων εγκαταστάσεων για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών.

VII. Διενέργεια Πληρωμών

Μετά την ολοκλήρωση και υλοποίηση της αιτούμενης δράσης, το κάθε Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο ετοιμάζει κατάλογο των δικαιούχων με το αντίστοιχο ποσό πληρωμής και το προωθεί στον Αρμόδιο Κλάδο του Τμήματος Γεωργίας για τους απαιτούμενους ελέγχους καθώς και την προώθηση και εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων με βάση τις διαδικασίες, πριν την καταβολή των αντίστοιχων οικονομικών ενισχύσεων.

VIII. Διαφάνεια

Το Τμήμα Γεωργίας, ως η Αρμόδια Αρχή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις δημοσίευσης και ενημέρωσης του Άρθρου 9 του Κανονισμού, θα πρέπει να αναρτήσει στην επίσημη ιστοσελίδα του (www.moa.gov.cy/da) όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, όπως για παράδειγμα το πλήρες κείμενο του εν λόγω Σχεδίου.

ΙΧ. Υποβολή εκθέσεων

Θα υποβάλλεται ετήσια έκθεση σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472.

Χ. Διάρκεια του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα τεθεί σε ισχύ μετά την έγκριση από την Έφορο Ελέγχου Κρατικών Επισχύσεων και θα ισχύει για όση περίοδο θα βρίσκεται σε ισχύ ο Κανονισμός 2022/2472 που το διέπει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΡΙΝΑ****ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Κριτήριο 1.	Επαγγελματίας Γεωργός	Μόρια	Βαρύτητα
	Επαγγελματίας Γεωργός (κοινωνικές ασφαλίσσεις)	5	4
	Μη Επαγγελματίας Γεωργός	1	
Κριτήριο 2.	Συνολικό ύψος επένδυσης	Μόρια	Βαρύτητα
	Επένδυση μεγαλύτερη από 8.000 ευρώ	5	3
	Επένδυση από 4.000 μέχρι 8.000 ευρώ	3	
	Επένδυση από 300 μέχρι 4.000 ευρώ	1	
Κριτήριο 3.	Ηλικία αιτητή κατά το έτος της αίτησης	Μόρια	Βαρύτητα
	Αιτητές με ηλικία ≥ 18 και ≤ 30 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης	5	2
	Αιτητές με ηλικία > 30 και ≤ 45 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης	4	
	Αιτητές με ηλικία > 45 και ≤ 55 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης	3	
	Αιτητές με ηλικία > 55 και ≤ 65 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης	2	
	Αιτητές με ηλικία > 65 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης	1	
Κριτήριο 4.	Συμμετοχή στο Σχέδιο σε προηγούμενα έτη	Μόρια	Βαρύτητα
	Συμμετοχή στο Σχέδιο για πρώτη φορά	5	1
	Έγκριση και συμμετοχή στο Σχέδιο κατά τα προηγούμενα έτη	1	